Esas No : 2025/6437
Karar No : 2026/3270
Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.
T. C.
Y A R G I T A Y
1 1 . H U K U K D A İ R E S İ
T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I
Esas No : 2025/6437
Karar No : 2026/3270
İNCELENEN KARARIN
MAHKEMESİ : Denizli Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi
TARİHİ : 02.10.2025
SAYISI : 2025/1276 Esas, 2025/1578 Karar
DAVACI : B... A... Y... S... ve Ticaret Limited Şirketi
vekili Av. S... K... D... : S... S... D... E... Yaşam K... Y... Kooperatifi vekili Av. İ... A... H...
İLK DERECE MAHKEMESİ : Denizli 1. Asliye Ticaret Mahkemesi
TARİHİ : 13.03.2025
SAYISI : 2024/929 E., 2025/320 K.
Bölge Adliye Mahkemesi kararı, Yargıtayca duruşma istemli olarak davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 02.06.2026 günü hazır bulunan davacı vekili Av. S... K... dinlenildi, işlerin
yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü.
KARAR
I. DAVA
Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalıya inşaat malzemesi satıp teslim ettiğini, müvekkilince düzenlenen faturaları davalının ticari defterlerine işlediği halde mal bedelini ödemediğini, davalı aleyhine ilamsız takip yapıldığını, davalının takibe itirazı üzerine Denizli Asliye Ticaret Mahkemesinin 2021/946 E. sayılı dosyası ile dava açıldığını, yargılama sonunda davanın kabulüne karar verildiğini, müvekkilinin uzun süren dava süreçleri sonucu 01.08.2023 tarihinde icra dosyası alacağını tahsil ettiğini, müvekkilinin davalıya sattığı ürünlerin satıldığı tarihteki piyasa değeri ile borcun tahsil edildiği dönemdeki değeri arasında enflasyon ve inşaat ürünlerindeki artış nedeniyle 7-8 kat fark doğduğunu, müvekkilinin ancak icra dosyası dosya kapak hesabında tespit olunan rakamı tahsil edebildiğini, müvekkilinin 02.03.2020 ile 05.10.2020 tarihleri arasında sattığı ürünlerin bedelini 01.08.2023 tarihinde tahsil edebilmesi nedeniyle büyük zarara uğradığını, denkleştirici adalet ilkesi de gözetilerek müvekkilinin zararının giderilmesi gerektiğini ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik davalıya satılan ürünler karşılığında icra dosyadaki fatura bedellerinin

Esas No : 2025/6437
Karar No : 2026/3270
Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.
01.08.2023 tarihinde yapılan ödeme düşülerek denkleştirici adalet ilkesi de gözetilerek faturaların bedelinin günümüz koşullarına uyarlanmasına, müvekkilinin uğradığı zarar nedeniyle bilirkişi raporu sonrasında arttırmak üzere şimdilik 1.000,00 TL maddi zararının 01.08.2023 tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiş, 20.02.2025 tarihli bedel artırım dilekçesi ile toplam 1.431.704,08 TL'nin tahsilini istemiştir.
II. CEVAP
Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının alacağını kesinleşen hüküm uyarınca tahsil ettiğini, zararı bulunmadığını savunarak davanın usulden ve esastan reddini istemiştir.
III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI
İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı tarafça Türkiye'de belirli dönemlerde mevcut olan ekonomik olumsuzluklar, enflasyon, yüksek faiz, para değerindeki düşüş gibi olgulara dayalı olarak aşkın zarar talebinde bulunulduğu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK)122. maddesinde karşılanması öngörülen faizi aşan aşkın (munzam) zararın, genel ekonomik olumsuzlukların (ülkede cari enflasyon oranı, yüksek ve değişken döviz kurları, mevduat faizleri, paranın satın alma gücünde meydana gelen azalma) dışında davacının durumuna özgü somut vakıalarla ispatlaması gerektiği, ekonomik şartlar sebebiyle ortaya çıkan yüksek enflasyon, döviz kurlarındaki dalgalanma, serbest piyasadaki faiz oranlarının yüksek oluşu, paranın satın alma gücünde meydana gelen azalma gibi olumsuzluklar bir karine olarak kabul edilip davacıyı, kendi somut durumuna özgü vakıalarla oluştuğu iddia olunan zararı ispat yükümlülüğünden kurtarmayacağı, alacağın geç ödenmesi nedeniyle temerrüt faizi ve icra inkar tazminatına hükmedildiği, davacının zararının bu şekilde karşılandığı, davacının şahsen ve somut olarak uğradığı zararı ispatlayamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacı vekilince istinaf edilmiştir.
IV. İSTİNAF
Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm davacı vekilince temyiz edilmiştir.
V. TEMYİZ
A. Dava ve Hukuki Nitelendirme
Dava, aşkın zarar (munzam zarar) istemine ilişkindir.
B. Değerlendirme ve Gerekçe
Uyuşmazlık, temerrüt nedeniyle zamanında ulaşılamayan alacak için munzam (aşkın) zarar doğup doğmadığı, buradan varılacak sonuca göre zararın ispat için somut ispatın aranması gerekip gerekmediği yoksa soyut ispatın yeterli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.
Munzam zarar, TBK'nın 122. (818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 105) maddesi ile “aşkın zarar” alt başlığı ile düzenlenmiş olup bu hükmün birinci fıkrasına göre; “ Alacaklı, temerrüt faizini aşan bir zarara uğramış olursa, borçlu kendisinin hiçbir kusurunun bulunmadığını ispat etmedikçe, bu zararı da gidermekle yükümlüdür”. Buna göre, munzam zarar, temerrüt olgusu gerçekleşmeden borçlunun borcunu ödemiş olması durumunda, alacaklının malvarlığının ulaşacağı miktar ile temerrüdün sonucu olarak ortaya çıkan miktar arasındaki farktır. Diğer bir ifade ile temerrüt nedeniyle alacaklının uğradığı zararın temerrüt faiziyle karşılanmayan kısmı munzam zarardır.
Bu bağlamda munzam zarar borcunun hukuki dayanağı, asıl alacağın temerrüde uğramasıdır. Ancak, temerrüt olgusunun gerçekleşmesinde borçlunun kusurunun bulunması şarttır. Sorumluluktan kurtulmak

için bir kusurunun olmadığını borçlu ispat etmek durumundadır. Diğer bir ifade ile munzam zarar sorumluluğu kusur sorumluluğuna dayanmakta olup söz konusu kusur, borçlunun temerrüde düşmekteki kusurudur.

Esas No : 2025/6437
Karar No : 2026/3270
Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.
Borçlunun munzam zararı giderim yükümlülüğü, hem asıl borç yükümlülüğünden hem de temerrüt faizi yükümlülüğünden tamamen farklı olup temerrüt olgusunun ortaya çıkması ile oluşmaya başlayan ve asıl borcun tam olarak ifasına kadar geçen sürede oluşan ve temerrüt faiziyle karşılanamayan bağımsız bir borçtur.
"...Munzam zararın hesaplanmasında somut ve soyut yöntemler dikkate alınır. Somut yöntemde; davacı alacaklının munzam zarar kaleminin oluştuğunu somut bir biçimde ispatlaması gerekir... Soyut yöntemde ise; yaşayan hayatın gerçekleri ve deneyimlerinin zorunlu kıldığı herkesçe bilinen normal durumlar ile fiili karineler başka bir deyişle Türk Medeni Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen genel kuralın istisnaları şeklinde ispat yükünü ortadan kaldıran olgular, ispat hukuku açısından alacaklı lehine değerlendirilir. Ülkemizde seyreden hiper enflasyon nedeniyle bireyin parasının değerini sabit tutmak ve kazanç sağlamak için çaba ve girişimlerde bulunmak, örneğin en azından vadeli mevduat, altın, devlet tahvili, döviz gibi yatırımlarda değerlendirmesi olayların normal akışına, hayat tecrübesine uygun bir karine olarak kabul edilmesi zorunludur. Enflasyonist ortamda yaşayan normal makul bir insanın parasını atıl bir biçimde tutmayacağı, gelir getirecek bir yatırıma yatıracağı bilinen bir gerçektir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 187/2 hükmünde (HUMK'un 238) belirtildiği üzere herkesçe bilinen vakıalarla ikrar edilmiş vakıalar çekişmeli sayılmaz. Bir başka ifade ile maruf ve meşhur vakıaların ispatına gerek yoktur.
Yüksek Enflasyon Dönemlerinde; Sürekli ve yüksek enflasyonun görüldüğü ülke ekonomilerinde para borcunun zamanında ödenmemesi halinde alacaklının borçluyu temerrüde düşürmesi, borcun ifasının uzun süre alması nedeniyle alacaklı her zaman zarara uğrar. Bu zararın bazı ispat kolaylıkları ile de olsa ispat edilmesi gerekir. Paranın değer kaybetmesi alacaklının mal varlığında bir eksilmeye yol açması halinde alacaklının zararının bulunduğu kabul edilmelidir.
Ekonominin istikrarlı olduğu dönemlerinde temerrütten sonra ifa anına kadar paranın değer kaybetmesi kural olarak zararın varlığını göstermez. Enflasyon ülke ekonomisinde süreklilik ve yükseklik arzetmiyorsa bu durumda alacaklının somut olgularla zararını ispatlaması gerekir ..." (Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 21.10.2025 tarihli, 2025/860 E., 2025/3496 K. Sayılı, 22.04.2026 tarihli 2025/4148 E., 2026/1670K. sayılı ilamları).
Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun E. 1988/4, K. 1989/3 sayılı kararında belirtilen "Para her zaman kullanılması mümkün ve temettü getiren bir meta olduğundan, geç ödenmesi halinde zararın vücudu muhakkaktır" prensibi ve Anayasa Mahkemesinin (21.12.2017 tarihli 2014/2267 başvuru numaralı kararı) para üzerindeki hakkın mülkiyet hakkı niteliğinde olduğunun kabulü ve dolayısıyla ihlal kararı vermiş olması gözetilerek özellikle enflasyonist dönemlerde, temerrüt nedeniyle alacağına geç ulaşan alacaklının temerrüt faiziyle karşılanmayan zararının doğduğunun herkesçe bilinen vakıa olduğu ve dolayısıyla ispatının gerekmediği yönündeki temel prensip de gözetildiğinde, munzam zararın soyut olarak ispatının kabul edilmesinin gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bunun aksine somut ispatın aranması, haksız yere alacaklının sebepsiz fakirleşmesine ve dolayısıyla borçlunun da haksız yere sebepsiz zenginleşmesine sebep olacaktır.
Bu durum karşısında Mahkemece, ülkemizdeki enflasyon oranları, yabancı paranın değer artışı, altın fiyatlarının artışı, gayrimenkul fiyat endeksi, vadeli mevduat faiz oranları, devlet tahviline verilen faiz oranı, asgari ücret artışı gibi ekonomik göstergeler, avans faiz oranları dikkate alınarak, davacı alacaklının parasının değerini sabit tutmak ve kazanç sağlamak için bir çabada bulunmasının hayatın olağan akışına uygun olduğu gözetilerek konusunda uzman bilirkişi kurulundan yukarıda belirtilen

ekonomik unsurlar dikkate alınarak oluşturulacak sepet hesabına göre davacının temerrüt faizini aşan bir zarara uğrayıp uğramadığı tespit edilerek, varsa bu zarar miktarından davacı tarafından tahsil edilen temerrüt faiz miktarı çıkartılarak, davacı alacaklının aşkın zararının (munzam) tahsiline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.

Esas No : 2025/6437
Karar No : 2026/3270
Bu belge 5070 sayılı Yasa hükümlerine göre elektronik olarak imzalanmıştır.
VI. SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK KALDIRILMASINA, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373/1 hükmü uyarınca dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, takdir olunan 40.000,00 TL duruşma vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 04.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.
Başkan
Dr. O... S...
Üye
M... D...
Üye
M... T...
Üye
M... Ö...
Üye
O... A...
S.G.B
Karşılaştırıldı.A.D
S.G.C